

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravljenju v djalškem semenišču Knabensminari. — Delodajalci tiskovnega društva dobivajo list brez osebne namene.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo; Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Štv. 35 „Slov. Gosp.“ bilo je zaplenjeno, drugega natisa nismo mogli napraviti.

Plitve vode.

Nihče se ne boji plitve vode. Na poti se je človek, če more, izogne; če ne, pa jo pregazi in škoda za to nima druge razven te, da si zmoči čevlje; če je pa ravno le v očetovih, tem bolje, še spere si jih.

Enake vode so tudi v državi. Razne reči se godé v njenih mejah in niso brez vse nevarnosti za njo, ali ker se taka nevarnost ali že ne kaže o prvem pogledu ali vsaj ne velika, zato jih ljudje radi prezrejo, češ, da so le plitve vode. Ali pa so v resnici tako malo nevarne, tega si mi ne upamo izreči.

Naši časi so kakor navlaš za društva. Ljudstvo se že nekak zaveda in ljudje, čuteč, da jih več žuli enak čevlj, prec vam vtakno glave vkup, češ, da si bo treba pomoči, in novo društvo je storjeno. Samo na Štajerju šteje se sedaj v celem do 1200 društev. Da ni vseh teh društev treba, to se zna in če so potlej vsa državi in ljudem samim na korist, dvomi se po pravici. Če že druga ne, časa, ki jim ga je za zborovanje treba, je škoda, kaj bi ne bilo še škoda denarja, ki se v njih trosi brez prave potrebe! Tacih društev vidimo rasti, kakor gobe, pa kaj dene to, saj vam jih ljudje čejo, so torej vsa le plitve vode.

In v vrsti teh društev je turnarskih in gasilskih in šulvereinskih toliko, da že ima po nekaterih krajih skoraj vsaka vas eno ali drugo ali more biti vseh troje društev. Nobeno ni vzraslo iz avstrijskih tal, osebe so v njih skoraj vselej iste in zborov je v vsakem društvu in vsako leto vsaj nekaj treba, v njih pa tudi govorov. In kaki da so v nekaterih zadnji, za to nihče ne vpraša; da so le za uho udov prijetni, pa je vse dobro. Da pa niso taki, kakor snji bi vsled društvenih pravil le biti smeli;

da so včasih že pravo rogoviljenje in pa pogosto blagostanju države nevarni, to ljudi ne skrbi veliko, saj se godé le v pohlevnem društvu, v čegar pravih ne stoji nič o političnih vprašanjih. Vsi so torej brez pomena in društva sama so jim le plitve vode.

Odbori, srenjski, okrajni, šolski, ti so v resnici po svojem namenu časti vredne skupine. Njim pripada po postavi skrb za gnotne ali pa ob enem tudi za duševne zadeve srenj, okrajev, ljudskih šol; da pa in če se vtikajo v politične reči in podirajo s tem sami tiste koristi, zavoljo katerih so, to jim velja semtertje malo, saj niso politična društva, njih počenjanja so torej le nedolžne šale, le plitve vode.

Nedelji odločuje postava počitek gledé vseh težkih in nenujnih del, in dobro je tako, saj je, če že ne gledamo na zapoved božjo, tudi delalcu treba počitka, če se nam še naj vzdrži v zdravju in naj ne pade tako skrb za-nj in za njegovo družino prerano njegovi srenji v roke. Da se pa vse eno zida na novih kolo-dvorih železnic in kleplje na poslopju kake hranilnice ali dela po tovarnah in piše po očitnih pisarnicah v svetek in petek, to, se vé, da ni, da vam bode človeka v oči, saj se ne dela kje na polju ali pa v logu; ta dela jim so samo potrebna zabava delalcev, le plitve vode.

Brez novin, brez dnevnikov, ki nam govoré o mogočih in nemogočih rečeh, svet, kakor je sedanji, ne more biti in le-ti sami se ne vzdržé, če ne pišejo reči tako in tacih, kakor je njih bralcem pogodu. Da storé potlej tako, dokler jim dopušča postava in pa časnikarsko poštenje, to ne zasluži graje, saj so oni več manj vendar le glasila ljudstva; ali kedar ima za njih nekatere postava široke meje, časnikarsko poštenje pa jim je deveta briga; kedar udrihajo po svojih nasprotnikih, osebah, stanovih, narodih brez usmiljenja, brez poštenja, — to jim človeka naj nič ne skrbi, saj niso to sodbe višje gosposke, ampak samo prazne blodnje časnikarjev, le plitve vode.

In mar še naj gremo v tem dalje in še naj naštejemo več tacih plitvih vodá? Mi sodimo, da za naše bralce ni več treba; tudi se nam ne zdi varno, kajti celo lahko bi se nam izgodelo, kakor človeku, ki seže v gnjezdo sršenov. To pa, iz izkušnje vemo, ni prijetno.

Vendar ena misel ni, da jo v tem zamolčimo; vedno se nam vriva ona z nova. Mi namreč ne menimo, da so take plitve vode vselej nedolžne in da ni v njih prav nobene nevarnosti za državo. Vsak kmetovalec ve, da se več plitvih vodá, na sebi malo nevarnih, lahko združi v eno ali če tudi to ne, več takih na njivi ali travniku ni na korist njegovi setvi ali košnji. Zato stori le pametno, če jih ne pusti v nemar, marveč jih lepo porazpelje o pravem času in in si jih tako obrne v svojo korist.

Enako želimo, da se izgodi tudi s plitvimi vodami — v državi. Ena sama še pač ni toliko nevarna, pa več skupaj — in njih število je v našem lepem cesarstvu veliko — je velika nevarščina za blagostanje narodov. Kdor tedaj koli more kaj v tem, njega prosimo, da dela, kjer in kar spada v njegovo področje, na to, da bododo te plitve vode — svoje meje. Tako vstreže gotovo blagostanju cesarstva in sodimo, da tudi želji višje gosposke. (?)

Slovenski gostje vrlih Čehov.

Že so se vrnili ali pa se že vračajo oni naši rojaki, katerim je bila sreča mila, da so zadnji teden bili mogli z doma v zlato Prago. Nič ne morejo dopovedati, kako lepo da so jih vrlji Čehi že po raznih mestih, čisto posebej pa še v lepem mestu ob Veltavi vzprejeli. Le tekmovali so med seboj, kako bi najbolje izkazovali našim ljubezen, ki jih veže z nami, z zateranim slovenskim ljudstvom. V resnici, milo se stori človeku pri srcu, kedar vse to sliši ali pa bere v naših in nam prijaznih listih. Žal, da nam ni mogoče, teh ljubih utisov, ki so jih naši popotniki o vrljih Čehih seboj prinesli, podati našim bralcem na drobno.

Da pa storimo, kar moremo, naj stoji na tem mestu krasen govor, s katerim je češki duhovnik g. Fr. Eckert, pozdravil naše, ko so jih v pondeljek slavili v „Meštanski besedi“. Res lepo izrazuje bratovsko ljubezen, naj se le zmerom bolj med nami vtrjuje. Po „Slovencu“ je tako-le govoril:

„V dobi, ko je stal narod češki še na visoki stopinji svetne slave, slovela je tudi prestolnica njegova ob Veltavi tako, da so jo nazivali zlato Prago. Kedar je pa jelo zlato naše Prage bledeti, kedar so ji raztrgali z glave kraljevo krono, kedar je z umirajočim narodom ginila in pojemala tudi Praga, ohranila se je kljub temu še povest o zlati Pragi in je dalje živela med našimi brati na dalnjem jugu po

goratem Balkanu ter ob bregovih Adrije in Save med brati Slovani. Jugoslovani govorili so še, na staro pripovedovaje cperti, vedno o stolici češkega naroda, imenovajoč jo zlato Prago tudi tedaj, ko je Praga jela odtujevati se svojemu narodu. No, to govorjenje in te nade vresničile so se. Naša Praga je zopet srce, glava in krona našega vzbujenega naroda.

Kakor v starodavnih sivih časih zalesketala je majka naša zlata Praga, zopet na podlagi narodne zavesti v svojem zlato in domovinski ljubezni njenih sinov. Milijoni in milijoni navdušenih src čeških in slovanskih bijejo ji navdušeno nasproti. In danes pozdravljamo v njenem naročji ljube in drage nam goste s teh slovanskih pokrajin, kjer se je izročilo o „zlati naši Pragi“ ohranilo tudi še v času našega propada. Zlata Praga pritiska danes na svoje srce svoje mile ji sinove iz daljnjega juga. Dobro nam toraj došli, dragi bratje Slovenci, bodite pozdravljeni v mestu Libušinem, pozdravljeni v „Meštanski Besedi“, ki je skupno središče Pražkega Slovanstva! Sokolom podobni prileteli ste k nam gledat našo in Vašo zlato Prago in zemljo, ki je napojena s krvjo, potom in solzami očetov naših ter mesto, katero je pozidala in posvetila tisočletna zgodovina naroda našega. Prišli ste si ogledavat naše življenje, naše prebujenje, naše delovanje in narodno bojevanje; prišli ste se razvedrit v vzvišenem zlatem svetišči češke Talije, katero je narod sebi postavil. Srca naša hitela so Vam nasproti, kakor hitro počil je v Vasih krajih glas: „V zlato Prago!“ Danes pa hitimo že objemat Vas, vrle junake, ki stojite na straži ob nabrežji Adrije, pod Velikanom Triglavom, v beli Ljubljani in po bregovih Mure, Soče, Save in Drave.

Dobro so nam znane Vaše tožbe in želje in zvesto zasledujemo boj, v katerega ste zapleteni v slovanskih Termopilah z dvema zlobnima sovražnikoma. Tudi naš narod češki imel je vedne tožbe, želje in se je boril s svojimi nasprotniki; kakor Vam, boriti se je tudi še njemu za obrambo materinega jezika v šoli in javnem življenji ter za ljubezen domovinsko. Tukaj, bratje navzemite, napijte se novih moči na prsih naše slovanske matičke Prage! Tudi pri Vas naredil se je že na narodu čudež podoban našemu, da se je narod nedavno še nepoznan in za mrtvega razglašen, probudil od mrtvih in z druženo močjo zahteva po svojih pravica, ki mu pristujejo po božjih in človeških postavah. To čudežno ustajenje naroda Vašega in našega nam je porok, da nas skupna borba privede do junaštva. Znano nam je popolnoma, da je Vaš boj neprimerno težji in da je Vam solnce slobode Vaše zakrito še povsod s črnimi oblaki, toda vroča vaša ljubezen do naroda preopdila bode tudi te črne oblake.